



Κτήριο Γ. Τμήμα Κυπριακού ταλάντου χαλκού (Υστερος 13ος—αρχές 12ου αι. π.Χ.).

Building Gamma. Fragment of copper ox-hide ingot, from Cyprus (Late 13th—beginning of 12th century B.C.).



Ανατολικό Συγκρότημα. Σφραγιδόλιθος από στεατίτη με παράσταση ελαφιού ή αντιλόπης ανάμεσα σε φυτικά μοτίβα.

Eastern Building Complex. Steatite seal stone, with a representation of a deer or antelope among floral motifs.



Κτήριο Δ. Μεγάλος Μυκηναϊκός ψευδόστομος αμφορέας του εμπορικού τύπου, με δύο παράλληλες εγχαραξίες (μετά την όπτηση) στη μία λαβή (13ος—αρχές 12ου αι. π.Χ.).

Building Delta. Coarse ware stirrup jar, with two parallel incisions (certainly post-firing) on one handle. (13th—beginning of 12th century B.C.).



Χάρτης Σαλαμίνας, με τις προσβάσεις στους αρχαιολογικούς χώρους.

Map of Salamis, with main archaeological sites.

Επιλεγμένα ευρήματα από τη Μυκηναϊκή ακρόπολη των Κανακίων εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Σαλαμίνας.

Selected finds from the Mycenaean acropolis at Kanakia are on display in the Archaeological Museum of Salamis.

### Φορέας εκτέλεσης-χρηματοδότησης ερευνών (Κανακίων)

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

### Χορηγοί/υποστηρικτές (2000-2015)

Δήμος Σαλαμίνας  
Δήμος Αμπελακίων  
Ίδρυμα Ι. Φ. Κωστοπούλου  
Ίδρυμα Ψύχα  
Μιχάλης και Μυρτώ Πατέρα  
Όμιλος "Ακάμας"

Institute for Aegean Prehistory (INSTAP)  
Mediterranean Archaeological Trust (MAT)

Κείμενα: Γιάννος Γ. Λόλος

Texts: Yannis G. Lolos

Σχεδιασμός-επιμέλεια: Χριστίνα Μαραμπέα

Layout-editing: Christina Marabea

Φωτογραφίες, σχέδια: Αρχείο Πανεπιστημιακής Ανασκαφής Σαλαμίνας (Κ. Ξενικάκης, Γ. Μακρής, Α. Αργυρίου, Χρ. Μαραμπέα)

Photographs, plans: University Excavation of Salamis Archives (K. Xenikakis, G. Makris, A. Argyriou, Ch. Marabea)

Ακάμας, Όμιλος Ανάδειξης Μνημείων Σαλαμίνας

Akamas, Society for the Promotion of Salaminian Monuments

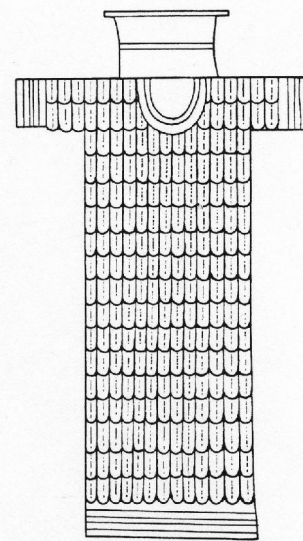
Πατησίων 77-79, 10434 Αθήνα  
Τηλ./Fax. (+30) 210-8834118  
akamas.society@gmail.com  
www.akamas.gr

Patission 77-79, 10434 Athens  
Tel./Fax +30 210-8834118  
akamas.society@gmail.com  
www.akamas.gr

## Πανεπιστημιακή Ανασκαφή Σαλαμίνας Ακάμας, Όμιλος Ανάδειξης Μνημείων Σαλαμίνας

### Κανάκια Μυκηναϊκή ακρόπολη (Αίαντος)

### Kanakia Mycenaean acropolis (Ajax's capital)



Ο Όρμος των Κανακίων από τα ανατολικά.  
The Bay of Kanakia, from the east.

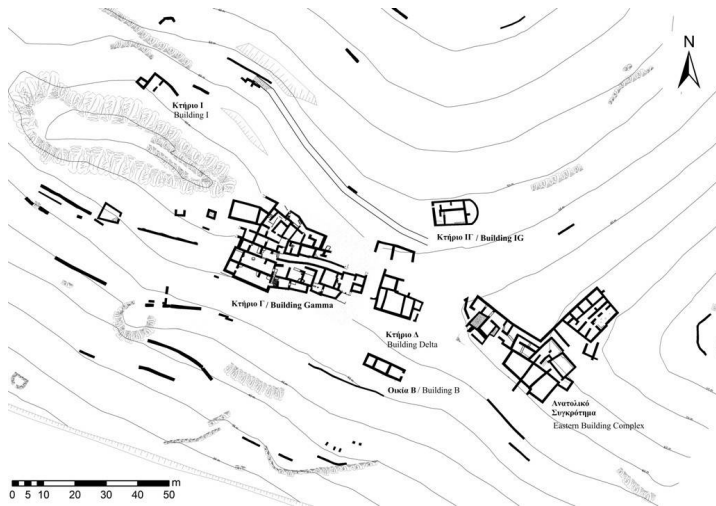


Άποψη των δύο υψωμάτων της ακρόπολης από τα νοτιοδυτικά.  
View of the heights of the acropolis, from the southwest.



Κανάκια. Αεροφωτογραφία της Μυκηναϊκής ακρόπολης, με τα ανασκαμμένα κτήρια, στα ανώτερα επίπεδα (από τα ανατολικά).

Kanakia. Aerial photo of the Mycenaean acropolis, with the excavated buildings, on the upper terraces (from the east).



Κανάκια, ακρόπολη. Κάτοψη των χώρων (2014). Kanakia, acropolis. Plan (2014).



Λίθινα σφονδύλια, Κυπριακού ή Ανατολικού τύπου. (13ος – πρώιμος 12ος αι. π.Χ.).

Stone spindle whorls, of Cypriot-Neareastern type (13th – early 12th century B.C.).



Το κεντρικό Κτήριο Γ με το διδυμο μέγαρο.

Central Building Gamma, with the twin megaron.

## The Mycenaean acropolis

Of all prehistoric settlements known on Salamis, the acropolis-site at Kanakia on the southwestern coast shows the longest record of habitation, documented already from the Final Neolithic period (4th millennium B.C.). Like other Mycenaean palatial sites of the Greek Mainland, this island centre appears to have reached its floruit in the 13th century B.C. and to have been abandoned at the beginning of the Late Hella-

dic III C Early period, i.e. shortly after 1200 B.C.

On the upper terraces of the coastal acropolis, a series of large compounds of palatial character, apparently planned and controlled by the local Late Mycenaean elite, have been revealed by the excavations of the University of Ioannina. In these are included: the Central Building (Gamma), occupying, on present estimates, an area of 750 m<sup>2</sup> and incorporating a maze of rooms and corridors, a twin megaron and a small shrine, and the Eastern Complex, with a main access through an unusual fortified gate, probably serving a variety of functions in the public sector. Between the two complexes extends Building Delta comprising storage and other areas.

A unique find, with wider dimensions, is a bronze plate from a scale-corselet of Near-eastern type, stamped with the cartouche of Ramses II (1279-1213 B.C.), see cover.

On the basis of the location, size and function of the acropolis, in conjunction with the evidence for its external relations and maritime contacts, this major Mycenaean settlement-site at Kanakia can be identified with the “ancient city”, i.e. the older capital of the island, mentioned by the geographer Strabo (IX.1.9.) and also in an inscription of the late 1st century B.C. from the Acropolis of Athens.

It is the plausible seat of the naval kingdom of Salamis, well-known from epic tradition, and flourishing under the legendary Aiacid dynasty and Ajax, son of Telamon, and also the metropolis of the city of Salamis in Cyprus, whose legendary founder was Teucer, half-brother of Ajax.

## Η Μυκηναϊκή ακρόπολη

Από όλες τις προϊστορικές οικιστικές θέσεις, που έχουν εντοπισθεί στη Σαλαμίνα, η ακρόπολη των Κανακίων στη νοτιοδυτική ακτή παρουσιάζει την μεγαλύτερη διάρκεια χρήσης, τεκμηριωμένης ήδη από την Τελική Νεολιθική περίοδο (4η χιλιετία π.Χ.). Όπως και άλλα Μυκηναϊκά ανακτορικά κέντρα στην Ηπειρωτική Ελλάδα, το νησιωτικό αυτό κέντρο σημειώνει την μεγαλύτερη ακμή του κατά τον 13ο αι. π.Χ. και φαίνεται να εγκαταλείπεται οριστικά στις αρχές της Υστερο-ελλαδικής III Γ πρώιμης περιόδου, λίγο μετά το 1200 π.Χ.

Στα ανώτερα άνθηρα της παραλιακής ακρόπολης, έχουν αποκαλυφθεί από τις πολυετείς ανασκαφές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κτηριακά συγκροτήματα ανακτορικού επιπέδου, προφανώς σχεδιασμένα και ελεγχόμενα από την τοπική Υστερομυκηναϊκή άρχουσα τάξη, ενώ στις πλαγιές εντοπίζονται συνοικίες της κάτω πόλης. Στα κορυφαία συγκροτήματα περιλαμβάνονται: το Κεντρικό Κτήριο (Γ), με εμβαδόν άνω των 750 m<sup>2</sup>, που ενσωματώνει ένα σύνολο δωματίων και διαδρόμων, διδυμο επίσημο μέγαρο και μικρό ιερό, και το Ανατολικό Συγκρότημα, πολλαπλών χρήσεων δημοσίου χαρακτήρα, με κύρια πρόσβαση από μία ιδιότυπη πύλη οχυρής μορφής. Ανάμεσα τους αναπτύσσεται το Κτήριο Δ, με αποθηκευτικές, κυρίως λειτουργικές.

Εύρημα εντελώς μοναδικό, με ευρύτερες προεκτάσεις, από την ανασκαφή, είναι ένα χάλκινο έλασμα από φολιδωτή πανοπλία Ανατολικού τύπου, σφραγισμέ-



Ανατολικό Συγκρότημα Χαρακτηριστικά πήλινα αγγεία: κύλιξ και μικρός ψευδόστομος αμφορέας (13ος-αρχές 12ου αι. π.Χ.).

Eastern Building Complex. Characteristic clay vases: kylix (goblet) and small stirrup jar (13th-beginning of 12th century B.C.).

νο με το όνομα (βασιλική δέλτο) του Φαραώ Ραμσή Β' (1279-1213 π.Χ.), βλ. εξώφυλλο.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την θέση, την έκταση και την λειτουργία της ακρόπολης, σε συνδυασμό με τις μαρτυρίες για τις θαλάσσιες επικοινωνίες και τις εξωτερικές σχέσεις της, η μείζων Μυκηναϊκή οικιστική εγκατάσταση των Κανακίων μπορεί να ταυτισθεί με την “αρχαία πόλη”, δηλαδή την παλαιότερη πρωτεύουσα της νήσου, που αναφέρεται από τον γεωγράφο Στράβωνα (IX 1.9), αλλά και σε επιγραφή του ύστερου 1ου αι. π.Χ. από την Ακρόπολη των Αθηνών. Πρόκειται για την πρωτεύουσα του ναυτικού βασιλείου της Σαλαμίνας, γνωστού από την επική παράδοση, την έδρα της δυναστείας των Αιακιδών και του Τελαμωνίου Αϊαντος, και μητροπόλη της Σαλαμίνας της Κύπρου (με πρώτο οικιστή τον Τεύκρο).



Το Ανατολικό Συγκρότημα, από τα δυτικά.

The Eastern Building Complex, from the west.



Κτήριο Γ. Πήλινος λουτήρας (ασάμινθος) ενσωματωμένος στο δάπεδο του προθαλάμου της βορείας εισόδου.

Building Gamma. Clay bath tub (asaminthos) sunken in the floor of the anteroom of the north entrance.